

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 609/2025-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých Sučany, zastúpeného JUDr. Drahomírom Ivanom, advokátom, Námestie SNP 41, Zvolen, proti postupu Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/1/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/1/2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **3 500 eur**, ktoré **j e** mu Okresný súd Žiar nad Hronom **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Žiar nad Hronom **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 28. júla 2025 doplnenou ustanoveným právnym zástupcom 3. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejedanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v označenom trestnom konaní. Sťažovateľ zároveň požaduje,

aby ústavný súd prikázal konať okresnému súdu bez zbytočných prietáhov a priznal mu finančné zadostučinenie 5 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 609/2025-26 z 18. decembra 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Na sťažovateľa a ďalších troch obžalovaných bola v novembri 2016 podaná obžaloba pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 Trestného zákona a ďalšie trestné činy. Vec bola vedená na okresnom súde pod sp. zn. 3T 150/2016, ktorý rozsudkom z 24. júla 2019 rozhodol vo veci dvoch obžalovaných a konanie proti sťažovateľovi a obžalovanému [REDAKOVANÉ] vylúčil na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 3T/1/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“). Následne okresný súd nariadil hlavné pojednávania na 16. október 2019, 18. december 2019, 29. január 2020, 15. apríl 2020 a 9. september 2020, pričom tri z týchto hlavných pojednávani boli zrušené pre neprítomnosť predvolaných osôb (poškodených a svedkov, pozn.) a pre pandémiu. Okresná prokuratúra 3. mája 2021 požiadala okresný súd o nariadenie termínu hlavného pojednávania, prípadne o oznámenie skutočností, ktoré bránia ďalšiemu konaniu vo veci.

4. Okresný súd nariadil hlavné pojednávanie na 24. september 2021, avšak na žiadosť obhajcu obžalovaného [REDAKOVANÉ] bolo zrušené a konalo sa 27. októbra 2021. Hlavné pojednávanie bolo odročené na 15. december 2021 a pre chorobu obhajcu obžalovaného [REDAKOVANÉ] bolo zrušené. V priebehu roka 2022 okresný súd nariadil termíny hlavných pojednávani na 22. jún 2022 a 9. november 2022, ktoré boli zrušené z dôvodov na strane obžalovaného [REDAKOVANÉ]. V roku 2023 okresný súd nariadil päť ďalších hlavných pojednávani a na hlavnom pojednávani 13. decembra 2023 vyhlásil rozsudok, proti ktorému podali odvolania sťažovateľ aj obžalovaný [REDAKOVANÉ].

5. Spis bol predložený Krajskému súdu v Banskej Bystrici 7. mája 2024, ktorý uznesením z 3. júla 2024 zrušil rozsudok okresného súdu z 13. decembra 2023. Dôvodom bolo to, že v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3T 150/2016 proti prvým dvom obžalovaným bolo uvedené celé meno sťažovateľa, ktorý bol vylúčený na samostatné konanie, čo vyvoláva pochybnosti o nezaujatosti tohto senátu, ktorý následne rozhodoval o sťažovateľovi. Krajský súd uložil okresnému súdu vysporiadať sa s otázkou prípadnej zaujatosti konajúceho senátu pre pomer k danej veci. Predseda senátu okresného súdu a prísediaci vyslovili 5. decembra 2024 svoju zaujatosť vo veci, na základe čoho krajský súd uznesením z 8. januára 2025 rozhodol o ich vylúčení z vykonávania úkonov v napadnutom konaní.

6. Pokynom predsedu okresného súdu z 20. januára 2025 bola vec pridelená novému zákonnému sudcovi, preto okresný súd vyzval sťažovateľa a obžalovaného [REDAKOVANÉ] aby oznámili, či súhlasia so zmenou zloženia senátu. Na to reagoval sťažovateľ písomným podaním z 10. februára 2025, v ktorom vyjadril súhlas so zmenou senátu. Následne však bolo doručené súdu vyjadrenie obhajcu sťažovateľa, ktorý oznámil, že sťažovateľ nesúhlasí so zmenou senátu. Vzhľadom na protichodné vyjadrenia sťažovateľa bolo nariadené hlavné pojednávanie na 28. máj 2025, na ktorom sťažovateľ vyjadril nesúhlas so zložením senátu. Hlavné pojednávanie bolo odročené na 20. august 2025, ktoré bolo odročené pre neprítomnosť obžalovaného [REDAKOVANÉ] ktorý sa bez ospravedlnenia nedostavil. Okresný súd odročil hlavné pojednávanie na 8. október 2025, na ktoré sa nepodarilo predviesť obžalovaného [REDAKOVANÉ]. Okresný súd preto konanie proti tomuto obžalovanému vylúčil

na samostatné konanie, zároveň rozhodol uznesením o postúpení trestnej veci pre skutok 2 obžaloby na priestupkové konanie, pretože skutok už nie je trestným činom. Hlavné pojednávanie bolo následne odročené na 19. november 2025, ktorého termín bol zmenený na 26. november 2025, na ktorom sťažovateľ urobil vyhlásenie o vine ku skutkom 1 a 4 obžaloby. Okresný súd rozhodol na hlavnom pojednávaní rozsudkom, ktorým uznal sťažovateľa vinným vo všetkých bodoch obžaloby a uložil mu za skutok 1 obžaloby úhrnný trest odňatia slobody pod dolnou hranicou trestnej sadzby v zmysle § 39 ods. 3 písm. e) Trestného zákona a za skutky 3 a 4 obžaloby úhrnný podmienený trest odňatia slobody. Sťažovateľ s rozhodnutím súhlasil a vzdal sa práva podať odvolania, rozsudok tak nadobudol právoplatnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ namieta, že trestné súdne konanie v čase podania ústavnej sťažnosti konanie proti nemu prebieha už deväť rokov bez toho, aby bolo spravodlivo a v primeranej lehote ukončené. Z priebehu konania je zrejmé, že ho negatívne ovplyvnil predovšetkým okresný súd svojím postupom, pretože už od 18. novembra 2019 je vo výkone trestu odňatia slobody a okrem jedného hlavného pojednávania sa každého riadne zúčastnil. Poukazuje na to, že dôvodom zrušenia rozsudku okresného súdu z 13. decembra 2023 boli procesné pochybenia, ktorých sa v konaní dopustil okresný súd. Zároveň uvádza, že v období po podaní obžaloby prokurátorom v novembri 2016 do nástupu na výkon trestu odňatia slobody 18. novembra 2019 vykonával iný trest odňatia slobody vo výmere 22 mesiacov. Preto svojím správaním nemohol ovplyvniť postup v namietanom konaní. Napriek zrušeniu rozsudku okresného súdu žije už deviaty rok v strese a psychickom napätí. Následkom neprimeranej zdĺhavosti napadnutého konania svedkovia a poškodení neboli ochotní opakovane vypovedať, čím bola značne sťažená obhajoba sťažovateľa. Preto z týchto dôvodov a najmä pocitov celkovej frustrácie z priebehu hlavného pojednávania sa rozhodol urobiť vyhlásenie o vine.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

8. Okresný súd vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 23. januára 2026 uviedol chronológiu úkonov, ktoré vykonal zákonný sudca potom, keď mu bola vec po predošlom sudcovi 20. januára 2025 pridelená. Zdôraznil, že pri ukladaní trestov sťažovateľovi bola zohľadnená dĺžka konania vedeného proti sťažovateľovi. Neprimeraná dĺžka konania tak bola kompenzovaná. Sťažovateľ bol počas namietaného konania vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, a preto trvanie namietaného nemalo reálny dopad na jeho osobnú slobodu. Pritom sám prispel k predĺžovaniu konania, keď v zastúpení obhajcom nesúhlasil so zmenou zloženia senátu, pričom najskôr s touto zmenou súhlasil.

9. K zrušeniu rozsudku okresného súdu z 13. decembra 2023 došlo z dôvodu procesného postupu okresného súdu. Túto okolnosť však sťažovateľ v odvolaní proti rozsudku nenamietal a odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (rozsudok Mucha proti Slovenskej republike z 25. 11. 2021)]. Uvedené rozhodnutie v čase rozhodovania okresného súdu ešte neexistovalo, a preto okresný súd v čase rozhodovania nemohol

predvídať, že procesný postup by mohol byť neskoršou judikatúrou EŠLP považovaný za sporný, preto uvedené pochybenie nemožno pričítať okresnému súdu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru EŠLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

11. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04). Pre naplnenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02).

12. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným prietahom, a teda či bolo alebo nebolo porušené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokovanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Pokiaľ ide o význam veci pre sťažovateľa, vo všeobecnosti platí, že doba trestného konania sa posudzuje prísnejšie než doba konania v občianskoprávných veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania. Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

13. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, kde sťažovateľ bol v procesnej pozícii obžalovaného pre zločin lúpeže spolupáchateľstvom a ďalšie tri trestné činy proti majetku a slobode (krádež, lúpež pozn.), ústavný súd konštatuje, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva. Preto dĺžka konania pred súdom s prihliadnutím na okolnosti prípadu nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovanej veci. Rovnako z vyjadrenia okresného súdu nemožno identifikovať žiadnu okolnosť, ktorá by indikovala nadmernú zložitosť veci.

14. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa. Z predloženého súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ zapríčinil odročenie jediného termínu hlavného pojednávania, keď z dôvodu úrazu jeho obhajcu došlo k odročeniu hlavného pojednávania nariadeného na 24. máj 2023. Z dôvodu nesúhlasu so zmenou senátu musel okresný súd nariadiť hlavné pojednávanie na 28. máj 2025

a na 20. august 2025 a 8. október 2025, ktoré boli odročené pre neprítomnosť obžalovaného [REDAKOVANÉ]. Následne na hlavnom pojednávaní 26. novembra 2025 okresný súd právoplatne rozhodol, keď sťažovateľ urobil vyhlásenie o vine. Táto skutočnosť v správaní sťažovateľa oddialila rozhodnutie v jeho trestnej veci o približne deväť mesiacov. Napadnuté konanie trvalo neprimerane dlho už pred uvedenou zmenou senátu, preto sťažovateľ svojím správaním podstatne neovplyvnil dĺžku konania.

15. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov v doterajšom priebehu napadnutého konania, vychádzajúc z ústavnej sťažnosti, z vyjadrenia okresného súdu a predloženého súdneho spisu. Celkovú dĺžku napadnutého konania (deväť rokov od jeho začatia a šesť rokov od vylúčenia veci sťažovateľa na samostatné konanie) ústavný súd v okolnostiach danej veci považuje z ústavnoprávneho hľadiska za neakceptovateľnú, a preto nie je potrebné osobitne hodnotiť jednotlivé procesné úkony vykonané v rámci napadnutého konania. Napriek tomu ústavný súd zvlášť poukazuje na skutočnosť, že konajúci súd v období po vylúčení veci sťažovateľa na samostatné konanie 24. júla 2019 až do vydania rozsudku z 13. decembra 2023 nariadil spolu 16 termínov pojednávaní, ktoré boli zväčša odročené pre neprítomnosť predvolaných svedkov, no najmä z dôvodov na strane obžalovaného [REDAKOVANÉ] a jeho obhajcu. V priebehu roka 2022 súd nariadil iba dva termíny hlavných pojednávaní s časovým odstupom 6 mesiacov, ktoré boli zrušené z dôvodov na strane obžalovaného [REDAKOVANÉ]. Okresný súd svoju činnosť obmedzil na pasívnu akceptáciu správania obžalovaného [REDAKOVANÉ] a opakované odročenie hlavných pojednávaní, čím sa konanie zbytočne predlžovalo. Okrem toho v postupe okresného súdu možno identifikovať obdobie nečinnosti od septembra 2020 do septembra 2021, na ktoré upozornila okresná prokuratúra.

16. Krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu z 13. decembra 2023 z dôvodu jeho procesného postupu (bod 5), ktorý v kontexte s rozsudkom EŠLP z 25. novembra 2021 vo veci Mucha proti Slovenskej republike zakladal pochybnosti o nezaujatosti senátu. Aj keď v čase vylúčenia veci sťažovateľa na samostatné konanie (24. júla 2019) uvedené rozhodnutie EŠLP neexistovalo, po jeho vyhlásení sa s ním okresný súd nepochybne musel oboznámiť. Okresný súd po vyhlásení rozhodnutia EŠLP mal jeho závery aplikovať aj na vec sťažovateľa a zaoberať sa otázkou prípadnej zaujatosti senátu. Namiesto toho súd v priebehu rokov 2022 a 2023 nariaďoval hlavné pojednávania, otázku zaujatosti senátu nehodnotil a vo veci vyhlásil rozsudok 13. decembra 2023. Pasivitou okresného súdu bolo uvedené procesné pochybenie identifikované až uznesením krajského súdu z 3. júla 2024. To malo za následok pridelenie veci novému senátu a ďalšie oddialenie rozhodnutia vo veci. Z toho vyplýva, že predovšetkým nesústredenosť a neefektívny postup okresného súdu boli hlavnými príčinami neprimeranej dĺžky namietaného konania, a tým predlžovania stavu právnej neistoty sťažovateľa.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Keďže v napadnutom konaní bolo pred rozhodnutím ústavného súdu právoplatne rozhodnuté, nebol dôvod na to, aby bolo okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov.

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

19. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

20. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

21. Sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur z dôvodov uvedených v ústavnej sťažnosti a jej doplnení. Vzhľadom na konštatované zbytočné prieťahy v postupe všeobecného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy najmä charakter konania vedeného okresným súdom, ako aj jeho celkovú dĺžku, neefektívnosť a pasivitu okresného súdu a všetky okolnosti daného prípadu, majú na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval priznanie finančného zadosťučinenia 3 500 eur za primerané konkrétnym okolnostiam prípadu a vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia nevyhovel.

VI.

Trovy konania

22. Sťažovateľovi bol rozhodnutím ústavného súdu ustanovený advokát, ktorého trovy podľa § 37 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov znáša štát. Vyhovenie ústavnej sťažnosti odôvodňuje, aby tieto trovy štát zniesol tak, že ich ustanovenému advokátovi zaplatí okresný súd. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a doplnenie ústavnej sťažnosti 2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) predstavuje 771,68 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 177,49 eur, keďže právny zástupca sťažovateľa je platcom tejto dane. Spolu tak sťažovateľovi patrí náhrada trov konania vo výške 949,17 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2026

Robert Šorl
predseda senátu